

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය - 2016

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනයේ 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය හා 1984 අංක 06 දරන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතන පනතේ 37(3) සමග සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර ආයතනයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමග ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මුදල් පනතේ 13 (7) (එ) වගන්තිය ප්‍රකාර විස්තරාත්මක වාර්තාවක් ආයතනයේ සභාපති වෙත 2017 දෙසැම්බර් 13 දින නිකුත් කරන ලදී.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතිවලට (ISSAI 1000-1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවයන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළවන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම් ද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් ආයතනයේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය හා ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උපවගන්තිවලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් හා උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනයේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 01

ප්‍රමිතය මගින් අවශ්‍ය කෙරෙන හෝ අවසර දී ඇති විටක හැර ආදායම් හා වියදම් හිලවි නොකළ යුතු වුවද, ආදායම් වර්ග 7 ක එකතුව රු.724,843,092 කින් ඒවා ඉපයීමට අදාළ වියදම වූ රු.43,148,318 ක් හිලවි කර ඉද්ධ ආදායම ගිණුම්වල දක්වා තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 07

වර්ෂය තුළ මුදල් ගලායාම සහ ගලාඒම පිළිබිඹු වන පරිදි මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය පිළියෙළ කළයුතු වුවද පිළියෙල කර තිබූ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ පහත දුර්වලතා නිරීක්ෂණය විය.

- (i) සමාලෝචිත වර්ෂයේ පොලී ආදායම රු.35,738,488 ක් වුවද, මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් වූ මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කිරීමේදී වර්ෂයේ අතිරික්තයට රු. 34,464,118 ක් ගලපා තිබුණි.
- (ii) ආයතනයේ 8 වන මහල ඉදිකිරීමට අදාළ කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම ප්‍රකාරව ප්‍රමාද වීම් මත අයකර ගැනීම් රු. 1,610,000 ක් වුවද, මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් වූ මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කිරීමේදී එය රු.4,099,638 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.
- (iii) මෙහෙයුම් කටයුතුවලින් ඇති වූ මුදල් ප්‍රවාහය ගණනය කිරීමේදී ඉහත (i) හා (ii) ඡේදවලින් දක්වා ඇති පරිදි පොලී ආදායමේ හා ප්‍රමාදවීම් මත අයකර ගැනීම්වල සිදුවී තිබුණු වෙනස්වීම්, කාරක ප්‍රාග්ධන සංවලනයන් යටතේ ණයගැති හා වෙනත් ලැබිය යුතු ගිණුම්වල වැඩිවීම රු.7,740 කින් අඩුවෙන් දැක්වීමෙන් හා වෙනත් ගෙවිය යුතු ගිණුම්වල වැඩිවීම රු.1,207,528 කින් වැඩියෙන් දැක්වීම නිසා තුලනය වී තිබුණි.

2.2.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ඉතිරි කරගත් නිවාඩු වෙනුවෙන් දීමනා වෙන්කිරීමේදී නිවැරදිව ඇස්තමේන්තුකර ගිණුම්ගත නොකිරීම හේතුවෙන් 2015 වර්ෂයට අදාළ රු.881,631 ක් වූ දීමනා සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදමක් ලෙස ද සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ දීමනා රු.461,164 ක් අඩුවෙන් ද ගිණුම්ගත කර තිබුණි. මේ අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.420,467 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ආ) 2014 වර්ෂයේදී විදුලිබල හා බල ශක්ති අමාත්‍යාංශය වෙත අනුයුක්ත කර තිබුණු ආයතනයේ සේවකයින් 05 දෙනෙකු සඳහා ආයතනයේ අරමුදලින් වැටුප් ලෙස ගෙවා තිබුණු රු.663,675 ක් අමාත්‍යාංශයෙන් ආයතනයට ලැබිය යුතු ශේෂයක් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීම වෙනුවට ආයතනයේ වියදමක් ලෙස ගිණුම් ගතකර තිබුණි.

2.3 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2015 වර්ෂයේ සිට පැවත එන එකතුව රු. 30,598 ක් වූ අත්තිකාරම් 5 ක් ද වර්ෂ කිහිපයක සිට පැවත එන පාපැදි ණය රු.10,000 ක් ද අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති රු.33,057,305 ක් වූ අවුරුදු 2 ට වැඩි ණය ගැති ශේෂයෙන් රු.28,896,873 ක් 2017 ඔක්තෝබර් වන විටත් අයකර ගෙන නොතිබුණි. ඉන් වර්ෂ 5 කට වැඩි ශේෂයන්ගේ එකතුව රු.17,884,166 ක් විය.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති රු.3,187,024 ක් වූ ඇණවුම් අත්තිකාරම්වලින් රු.1,604,926 ක් වූ ඇණවුම් අත්තිකාරම් 19 ක් 2017 දෙසැම්බර් වන විටත් නිරවුල් කර නොතිබුණි.

2.4 නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම්

පහත සඳහන් නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

නීති රීති, රෙගුලාසි වලට යොමුව	අනුකූල නොවීම්
-----	-----
<p>(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහය</p> <p>(i) XII පරිච්ඡේදයේ 7.1.1 වගන්තිය</p>	<p>රජයේ නිවාඩු දිනයක හෝ "සතියේ විවේක දිනයකින්" කොටසක් පමණක් වැඩ කිරීමට නියම කරනු ලබන කල්හි, නියම වශයෙන්ම වැඩ කළ පැය ගණන සඳහා පමණක් හිළවි නිවාඩු ලබා දිය යුතු වුවද නියැදි විගණන පරීක්ෂාවට අනුව වැඩ කළ පැය ගණන ඉක්මවා අවස්ථා 68 කදී හිළවි නිවාඩු ලබා දී තිබුණි.</p>

(ii) XII පරිච්ඡේදයේ
7.3 වගන්තිය

හිලචි නිවාඩු දීමෙන් රජයට කිසිදු වියදමක් දැරීමට සිදු නොවිය යුතු වුවද, නියැදි විගණන පරීක්ෂාව අනුව සේවකයින් 48 දෙනෙකු විසින් නිවාඩු දින වැඩකිරීම වෙනුවෙන් හිලචි නිවාඩු මෙන්ම එම දින සඳහා රු.337,817 ක අතිකාල දීමනාද ලබාගෙන තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික
සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල්
රෙගුලාසි සංග්‍රහය

(i) මුදල් රෙගුලාසි
102 හා 760

2015 වර්ෂයේදී භාණ්ඩ සමීක්ෂණ වාර්තා අනුව පුස්තකාල පොත් 163 ක උනන්දුවක් හඳුනාගෙන තිබුණද ඒ සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ii) මුදල් රෙගුලාසි 189

1998 වර්ෂයේ සිට පැවත එන රු.382,910 ක් වූ අගරු වෙක්පත් 10 ක් සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.

(iii) මුදල් රෙගුලාසි 757

මිටි විද්‍යා අංශයේ සහ රසායනාගාර වල 2016 වර්ෂයේ භාණ්ඩ සමීක්ෂණ කටයුතු මෙම වාර්තාවේ දින වන විටත් අවසන් කර නොතිබුණි.

(ඇ) 2015 මැයි 15 දිනැති
අංක 01/2015/01 දරන මුදල්
අමාත්‍යාංශ වකුලේඛයේ
4(අ)(1)(iii) වගන්තිය

විදේශ ගමන් සඳහා සංයුක්ත දීමනා ගෙවීමේදී දෙවන ගණය අදාළ වන නිලධාරීන් සඳහා පළමු ගණය අදාළ කර ගනිමින් සංයුක්ත දීමනා ගෙවා තිබීම හේතුවෙන් නියැදි විගණන පරීක්ෂාවට අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී නිලධාරීන් 14 දෙනෙකු සඳහා සංයුක්ත දීමනා ලෙස රු. 876,675 ක් වැඩිපුර ගෙවා තිබුණි.

2.5 ප්‍රමාණවත් අධිකාර බලයකින් තහවුරු නොවූ ගනුදෙනු

2001 ජනවාරි 11 දිනැති පීඑස්/පීඊ/05 දරන රාජ්‍ය මුදල් වකුලේඛය හා 1994 ජූනි 14 දිනැති අංක 95 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු වකුලේඛයට පටහැනිව භාණ්ඩාගාර අනුමැතියකින් තොරව මහා මණ්ඩලයේ තීරණයක් මත පමණක් පදනම්ව ආයතනයේ කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා දිරිදීමනා, ප්‍රවාහන දීමනා, ආහාර දීමනා, ඇඳුම් දීමනා, සනී අන්ත දීමනා හා ඉතිරි කර ගත් නිවාඩු මත දීමනා ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එකතුව රු.57,448,764 ක් ගෙවා තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු.179,309,428 ක අතිරික්තයක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.122,985,650 ක් වූයෙන් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.56,323,778 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරුණි. සේවක පාරිශ්‍රමික රු.14,296,649 කින්, ශිවිසුම් ගත සේවා වියදම් රු.12,216,366 කින් හා වෙනත් මෙහෙයුම් වියදම් රු.21,691,217 කින් වැඩිවී තිබුණද, මෙහෙයුම් ආදායම් රු.92,249,093 කින් හා මූල්‍ය ආදායම් රු.17,874,215 කින් වැඩි වීම ඉහත මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ 4ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විග්‍රහ කිරීමේදී 2012 වර්ෂයේදී රු.68,349,797 ක් වූ අතිරික්තය අඛණ්ඩව වර්ධනය වී 2016 වර්ෂය අවසානයට රු. 179,309,428 ක් වී තිබුණි. තවද මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයට සේවක පාරිශ්‍රමික, රජයට ගෙවන ලද බදු හා ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා වූ ක්ෂය නැවත ගැලපීමේදී 2012 වර්ෂයේදී රු. 291,105,070 ක් වූ ආයතනයේ දායකත්වය අඛණ්ඩව වර්ධනය වී සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු.545,617,634 ක් වී තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

1984 අංක 06 දරන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතන පනතේ 3 වගන්තිය ප්‍රකාරව ආයතනයේ අරමුණු පහත දැක්වේ.

- (අ) නිර්මාණ, වෙළඳ ද්‍රව්‍ය, නිෂ්පාදන ද්‍රව්‍ය, ව්‍යවහාර සහ ක්‍රියාවලි හා සම්බන්ධයෙන් ජාතික සහ අන්තර් ජාතික පදනම මත ප්‍රමිති පිළියෙල කිරීම සහ ඒ ප්‍රමිති පොදුවේ පිළිපැදීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- (ආ) කාර්මික හා වාණිජ ක්ෂේත්‍රවල ප්‍රමිතිකරණය හා තත්ත්ව පාලනය කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- (ඇ) ප්‍රමිතිකරණය සහ තත්ත්ව පාලන භාවිතය ව්‍යාප්ත කිරීමේ කාර්යය සඳහා රසායානාගාර සහ පුස්තකාල පිහිටුවීම සහ පවත්වාගෙන යාම සහ ඊට අදාළ පහසුකම් සැපයීම.
- (ඈ) දේශීය වශයෙන් නිෂ්පාදනය කරන ලද හෝ ආනයනය කරන ලද ආහාර ද්‍රව්‍ය සහ ඖෂධ ඇතුළු නිෂ්පාදන, වෙළඳ ද්‍රව්‍ය සහ ද්‍රව්‍ය, 1979 අංක 52 දරන බුද්ධිමය දේපළ නීති සංග්‍රහ පනතට හෝ තත්ත්ව ප්‍රමිති හෝ අන්‍යාකාර ප්‍රමිති මෙන්ම දේශීය වශයෙන් නිෂ්පාදිත නිෂ්පාදන, වෙළඳ ද්‍රව්‍ය සෑදීමෙහි ලා යොදා ගන්නා පිරි සැකසුම් ක්‍රම සහ ව්‍යවහාර පිළිබඳ වූ වෙනත් යම් ලිඛිත නීතියකට අනුකූල වන්නේදැයි නිශ්චය කරණු පිණිස පරීක්ෂා කිරීම සඳහා වැඩ පිළිවෙල යෙදීම හෝ පහසුකම් සැපයීම.
- (ඉ) සුක්ෂ්ම උපකරණ, මිනුම් ගන්නා උපකරණ සහ විද්‍යා උපකරණ පරීක්ෂා කිරීම සහ ප්‍රමාණ ශෝදනය සඳහාත් නියමිත ප්‍රමිතවලට අනුකූල වනසේ ඒවා සම්බන්ධයෙන් සහතික නිකුත් කිරීම සඳහාත් වැඩ පිළිවෙල යෙදීම හෝ පහසුකම් සැපයීම.
- (ඊ) ප්‍රමිතිකරණය හා තත්ත්ව පාලනය හා සම්බන්ධ පර්යේෂණ කටයුතු කිරීමට පහසුකම් සැලස්වීම හෝ පිළියෙල කිරීම.
- (උ) මේ පනතේ අදාළ විධිවිධානවලට අනුකූලව, සහතික ලකුණු ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- (ඌ) දේශීය පරිභෝජනය සඳහා වූ හෝ අපනයනය සඳහා වූ වෙළඳ ද්‍රව්‍ය, ද්‍රව්‍ය, නිෂ්පාදිත, නිෂ්පාදන සහ වෙනත් දේවල තත්ත්වය සහතික කිරීම.
- (එ) අධ්‍යාපනික, උපදේශක සහ වෙනත් මාර්ග වලින් ප්‍රමිතිකරණය සහ තත්ත්ව පාලනය දිරිගැන්වීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- (ඒ) ආයතනය පිහිටුවනු ලබන්නේ යම් අරමුණු සඳහාද ඒ සමාන අරමුණු ඇති, ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත යම් තැනැත්තන්, සංගම් හෝ සංවිධාන සමඟ සහයෝගීතාවය සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීම.

(ඔ) වෙළඳ ද්‍රව්‍යවල, ද්‍රව්‍යවල, නිෂ්පාදනවල, උපකරණවල, පිරි සැකසුම්වල සහ ක්‍රමවල තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීමට නිෂ්පාදකයන්ගේ සහ පාවිච්චි කරන්නන්ගේ උත්සාහයන් සම්බන්ධීකරණය කිරීම.

ඉහත සඳහන් අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා සකස් කළ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මෙහි ප්‍රගතිය පිළිබඳව පරීක්ෂාවේදී පහත සඳහන් කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(අ) පාරිභෝගිකයින්ගේ ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම සඳහා පාරිභෝජනයට ඇති ද්‍රව්‍යවල තත්ත්වය තහවුරු කිරීමට වෙළඳපොළ සාම්පල් පරීක්ෂා කිරීම ආයතනයේ කර්තව්‍යයක් විය. එහෙත් නිෂ්පාදන ආයතන 850 ක් පමණ ප්‍රමිති ලාංඡන බලපත්‍රලාභීන් ලෙස ආයතනයේ ලියාපදිංචි වී සිටියද වර්ෂයේ ඉලක්කය ලෙස සාම්පල් 40 ක් පමණක් පරීක්ෂා කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සාම්පල් 19ක් පමණක් පරීක්ෂාකර තිබුණි. භාණ්ඩ සහතිකකරණ අංශය සඳහා වාර්ෂික අයවැයෙන් වෙන්කර තිබූ රු.3,770,000 ක ප්‍රතිපාදනයෙන් රු. 2,995,904ක් උපයෝජනය කර නොතිබූ අතර වෙළඳපොළ සාම්පල් පරීක්ෂා කිරීම් අවම මට්ටමක පැවති බැවින් වෙළඳපොළ සාම්පල් පරීක්ෂා කිරීම තුළින් පාරිභෝගික ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම සඳහා ආයතනය වැඩි අවධානයක් යොමුකර නොමැතිබව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) කාර්මික හා වාණිජ ක්ෂේත්‍රවල ප්‍රමිතිකරණය හා තත්ත්ව පාලනය කිරීම, ප්‍රවර්ධනය කිරීම ආයතනයේ ප්‍රධාන අරමුණක් වන අතර ඒ සම්බන්ධව සිදුකළ විගණන පරීක්ෂාවේ දී පහත සඳහන් කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(i) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිත 591:2014 අනුව ටින් මාලුවල ප්‍රමිතිය පරීක්ෂා කිරීම

- පෞද්ගලික නිෂ්පාදන සමාගමකින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අවස්ථා 39 කදී එ.ජ.ඩො. 3,356,709 ක් වටිනා ටින් මාළු කිලෝ ග්‍රෑම් 2,194,591 ක් ආනයනය කර තිබූ නමුත් එම ප්‍රමිතයේ 5.15 වගන්තිය පරිදි තොග කිසිවක් සඳහා බැර ලෝභ පිළිබඳ පරීක්ෂාව සිදුකර නොතිබුණි.
- පෞද්ගලික නිෂ්පාදන සමාගම් 2 කින් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අවස්ථා 218 කදී එ.ජ.ඩො.15,089,602 ක් වටිනා ටින් මාළු කිලෝග්‍රෑම් 9,924,456 ක් ආනයනය කර තිබුණද අවස්ථා 211 කදී ආනයනය කරන ලද එ.ජ.ඩො.10,093,925 ක් වටිනා ටින් මාළු කිලෝග්‍රෑම් 6,639,393 ක් සඳහා බැර ලෝභ පිළිබඳ පරීක්ෂාවක් සිදුකර නොතිබුණි.

(ii) ආනයනික ගැල්වනයිස් පයිප්පවල ප්‍රමිතිය පරීක්ෂා කිරීම.

- නිෂ්පාදන සමාගමකින් 2015 ජූලි සිට 2016 දෙසැම්බර් දක්වා අවස්ථා 47 කදී ආනයනය කරන ලද එ.ජ.ඩො.801,336 ක් වටිනා ගැල්වනයිස් වානේ පයිප්ප කිලෝග්‍රෑම් 1,208,988 කින් අවස්ථා 43 කදී ආනයනය කරන ලද එ.ජ.ඩො.744,342 ක් වටිනා ගැල්වනයිස් වානේ පයිප්ප කිලෝග්‍රෑම් 1,125,450 ක් සඳහා සාම්පල් පරීක්ෂා කර නොතිබුණි. තවද, පරීක්ෂාවන් සිදුකළ අවස්ථා 4 න් අවස්ථා 3 ක දීම ප්‍රමිත පරාමිතීන්ට අනුකූල නොවූවත් නැවත සාම්පල් පරීක්ෂාවකින් තොරව එ.ජ.ඩො.40,438 ක් වටිනා ගැල්වනයිස් වානේ පයිප්ප කිලෝග්‍රෑම් 58,800 ක් වෙළෙඳපොලට නිකුත් කිරීමට අවසර දී තිබුණි.

- ආනයනකරුවන් දෙදෙනෙකු විසින් නිෂ්පාදන සමාගමකින් අවස්ථා 05 කදී එ.ජ.ඩො.553,993.88 ක් වටිනා ගැල්වනයිස් වානේ පයිප්ප කිලෝග්‍රෑම් 812,494 ක තොග ආනයනය කර තිබූ අතර එම තොගයන්හි ප්‍රමිති පිරිවිතර සමඟ අසමත් වී ඇතත් නැවත සාම්පල් පරීක්ෂා කිරීමකින් තොරව එම තොග වෙළඳපොළට මුදා හැර තිබුණි.

(iii) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිත 1427:2011 ප්‍රකාර ආනයනික මාගරින්වල ප්‍රමිතිය පරීක්ෂාව

- සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී පෞද්ගලික සමාගමක් විසින් අවස්ථා 32 කදී ආනයනය කරන ලද එ.ජ.ඩො 501,472 ක් වටිනා මාගරින් කිලෝ ග්‍රෑම් 732,703 ක් සඳහා ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති 1427:2011 හි 5.6 වගන්තිය ප්‍රකාරව සිදු කළ යුතු බැර ලෝහ පිළිබඳ පරීක්ෂාව කිසිදු අවස්ථාවක දී සිදු කර නොතිබුණි. තවද ඉන් අවස්ථා 17 කදී ආනයනය කරන ලද ඇ.ඩොලර් 254,237 ක් වටිනා මාගරින් කිලෝග්‍රෑම් 366,703 ක් සඳහා ප්‍රමිතියෙහි 5.5 වගන්තිය ප්‍රකාරව සිදුකළ යුතු ක්ෂුද්‍රජීවී පරීක්ෂාව සිදු කර නොතිබුණි.

4.2 කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ 2013 නොවැම්බර් 01 දිනැති අංක DMS/Policy/03 දරන චක්‍රලේඛය අනුව ආයතනයේ බඳවා ගැනීමේ පරිපාටිය සංශෝධනය කිරීම හා වැටුප් විෂමතා අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා බාහිර පාර්ශවයකට 2014 හා 2015 වර්ෂවලදී රු. 425,000ක් ගෙවා නිරීක්ෂණ වාර්තා ලබාගෙන තිබුණද මෙම වාර්තාවේ දිනවන විටත් බඳවා ගැනීමේ පරිපාටිය සංශෝධනය කර නොතිබුණි.

4.3 මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) රසායන ද්‍රව්‍ය කලින් කලට පරීක්ෂාකර බලා කල් ඉකුත් වන විට අපහරනය කිරීමේ විධිමත් ක්‍රමවේදයක් ආයතනය තුළ නොමැති අතර නියදි විගණන පරීක්ෂාවේදී 1996 වර්ෂයේ සිට 2015 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ කල් ඉකුත්වූ රසායන ද්‍රව්‍ය අයිතම 25 ක් ගබඩාවේ පැවතිනි. ඒවා අපහරණය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අතර ඉන් අයිතම 11 කින් රසායනාගාර කටයුතු සඳහා රසායන ද්‍රව්‍ය නිකුත් කර තිබුණි.
- (ආ) වසර 10කට අධික කාලයක සිට නිකුත් නොකරන ලද පිරිවැය රු.670,626 ක් වූ විදුරු උපකරණ අයිතම 103 ක් හා පිරිවැය රු. 1,839,338 ක් වූ රසායන ද්‍රව්‍ය අයිතම 454 ක් ගබඩාවේ දක්නට ලැබුණි. මෙම තොග පරීක්ෂණ කටයුතු සඳහා යොදාගැනීමේ හැකියාවක් තිබේද යන්න පරීක්ෂා කර පරීක්ෂණ කටයුතු සඳහා යොදාගැනීමට හෝ භාවිතා කළ නොහැකි නම් අපහරණය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

4.4 අරමුදල් ඌන උපයෝජනය

ඇතැම් භාණ්ඩවල ඇතැම් ප්‍රමිත පරාමිතීන් පරීක්ෂාකර නොතිබූ අතර විද්‍යාගාර පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම එයට හේතුව ලෙස කළමනාකරණය විසින් සඳහන් කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී විද්‍යාගාර උපකරණ මිල දී ගැනීම සඳහා රු. 120,000,000 ක් වෙන්කර තිබුණද උපයෝජනය කර තිබුණේ රු. 61,018,418 ක් පමණක් වූ අතර වාර්ෂික පුනරාවර්තන ප්‍රතිපාදනවලින් රු. 62,777,892 ක් ද උපයෝජනය කර නොතිබුණි.

4.5 ප්‍රසම්පාදන හා කොන්ත්‍රාත් ක්‍රියාවලිය

කුලී පදනම මත වාහන ලබාගැනීම සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ආයතනයේ ප්‍රවාහන අවශ්‍යතාවයන් සඳහා කුලී පදනම මත වාහන 5 ක් ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් රු.6,618,077 ක වියදමක් දරා තිබුණ ද එම සේවාව ලබාගැනීම ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මට ඇතුළත් කර නොතිබුණි. තවද ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා 2015 පෙබරවාරි සිට දෙසැම්බර් දක්වා මාස 11 ක කාලයක් ගතවී තිබුණි. මේ අනුව ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ 4.11 (අ) වගන්තිය ප්‍රකාරව අවශ්‍ය සේවාව අවශ්‍ය අවස්ථාවේදී ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය කාර්යක්ෂමව සැලසුම් කර නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ සැප්තැම්බර්, නොවැම්බර් හා දෙසැම්බර් මාසවලදී කුලී වාහන ලබා ගැනීම සම්බන්ධ ගිවිසුම් අවසන් වී තිබුණද, ඒවා යාවත්කාලීන කිරීමකින් තොරව 2017 මැයි දක්වා කුලී වාහන ලබාගනිමින් රු.2,733,570 ක් ගෙවා තිබුණි.
- (ඇ) කුලී පදනම මත ලබාගත් වාහන 05 ට අමතරව ආයතනය විසින් විවිධ අවස්ථාවන් වලදී ලබාගන්නා ලද වාහන වෙනුවෙන් පෞද්ගලික ආයතනයක් වෙත සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී රු.2,560,094 ක් ගෙවීම් කර තිබුණි. එසේ ලබාගත් වාහන සඳහා කිලෝමීටරයක් සඳහා රු.70 ක් බැගින් ගෙවීම් කර තිබුණි. එම අගය ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය අනුගමනය කර ලබාගත් වාහනවල රේඛය සමඟ සැසඳීමේදී කිලෝමීටරයට රු.25 ක පමණ වැඩි රේඛයක් විය. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහයේ මුදල් රෙගුලාසි 780 ප්‍රකාරව රජයේ මුදල් අරපිරිමැස්මෙන් භාවිතා කිරීම සම්බන්ධයෙන් ආයතනයේ කළමනාකරණයේ අවධානය යොමුවී නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

5.1 ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කරන ලද ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු.මිලියන 247.15 ක් වූ ප්‍රසම්පාදන කටයුතු වලින් ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු.මිලියන 25.2 ක් වූ ප්‍රසම්පාදනයන් 18 කට අදාළ කිසිදු කටයුත්තක් 2016 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් ආරම්භ කර නොතිබුණි.
- (ආ) 2016 වර්ෂය අවසාන වන විට සම්පූර්ණ කිරීමට සැලසුම් කොට තිබූ ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු.මිලියන 39.9 ක් වූ ප්‍රසම්පාදන කාර්යන් 23 ක් සඳහා ආයතනයේ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූල වන පරිදි පිරිවිතර සකස් කිරීමේ කාර්යයවත් 2016 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට සිදු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) 2012 වර්ෂයේ සිට 2015 දක්වා වූ වර්ෂවලදී ආයතනයේ අංශ දෙකකින් ඉල්ලුම් කර තිබූ ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු.46,755,034 ක් වූ උපකරණ 5 ක් මිලදී ගැනීම සඳහා වර්ෂ 01 න් වර්ෂ 02 න් අතර කාලයක් ගතවී තිබුණු අතර ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු.69,424,944 ක් වූ උපකරණ 03 ක් 2017 අගෝස්තු විගණන දින වන විටත් ලැබී නොතිබුණි. උපකරණ 8 න් උපකරණ 5 ක්ම හදිසි අවශ්‍යතා ලෙස අදාළ අංශ වලින් ඉල්ලුම් කර තිබුණි.

(ඇ) ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මෙහි මූල්‍ය සහ භෞතික ප්‍රගතිය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ප්‍රගති වාර්තාවක් සකස් කර තිබුණු නමුත් සම්පූර්ණ කරන ලද ප්‍රසම්පාදනයන්හි සත්‍ය පිරිවැය සහ අනෙකුත් ප්‍රසම්පාදනයන්හි ප්‍රතිශතාත්මක භෞතික ප්‍රගතිය එහි දක්වා නොතිබුණි.

5.2 අයවැය ලේඛනමය පාලනය

අයවැයගත හා තත්‍ය ආදායම් හා වියදම් අගයන් අතර සියයට 15 සිට සියයට 560 දක්වා විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කලමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදා ගෙන නොතිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින්වර ආයතනයේ සභාපති වෙත යොමු කරන ලදී. පහත දැක්වෙන පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි අවධානය යොමු විය යුතුය.

පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍ර -----	නිරීක්ෂණ -----
(අ) මූල්‍ය පාලනය	<ul style="list-style-type: none"> (i) බැංකු සැසඳුම් පිළියෙල කරන නිලධාරී සහ සහතික කරන නිලධාරී දිනය යොදා අත්සන් කර නොතිබීම. (ii) අත්තිකාරම් නිරවුල් කිරීම සඳහා දීර්ඝ කාලයක් ගතවීම. (iii) අත්තිකාරම් ලේඛන යාවත්කාලීනව පවත්වා නොගැනීම හා ලේඛන සහ ලෙජර් ගිණුම් සැසඳීම් සිදු නොකිරීම.
(ආ) තොග පාලනය.	<ul style="list-style-type: none"> (i) එක් එක් තොග කාණ්ඩය සඳහා වටිනාකම, ඒකක ගණන සඳහන් වන තොග ලෙජරයක් පවත්වා නොගැනීම (ii) තොග ශේෂයන් සඳහා වයස් විශ්ලේෂණයන් පරිගණක පද්ධතියෙන් ලබාගත නොහැකිවීම. (iii) එක් එක් අංශවලට භාණ්ඩ ලද දිනය හා ලැබීම් පත්‍රවල අංක ඇතුළත්කර භාණ්ඩ ලේඛන පොත් යාවත්කාලීනව පවත්වා නොගැනීම. (iv) ප්‍රථමයෙන් ලද භාණ්ඩ ප්‍රථමයෙන් නිකුත් කිරීමට හා භාණ්ඩ හඳුනාගැනීමට පහසුවන පරිදි ගබඩාව තුළ භාණ්ඩ ස්ථානගත නොකිරීම. (v) එක් එක් අංශවලින් ගබඩාව වෙත නැවත භාරදුන් තොග සම්බන්ධ වාර්තා එම අංශ තුළ නඩත්තු නොකිරීම. (vi) කල් ඉකුත් වූ රසායන ද්‍රව්‍ය වෙන්ව හඳුනාගත හැකි පරිදි ස්ථානගත කර නොතිබීම. (vii) ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැකි භාණ්ඩ සඳහා ලේඛනයක් යාවත්කාලීනව පවත්වා නොගැනීම. (viii) අංශවල භාණ්ඩ ලේඛන පොත් වාර්ෂිකව තුළනය නොකිරීම.

- (ඇ) කාර්ය මණ්ඩල කළමනාකරණය
- හිලව් නිවාඩු ලබා ගන්නා බව කලින් තීරණය කර රාජකාරි කටයුතු සිදුකරන දිනයට පෙර ඒ සඳහා අනුමැතිය ලබා නොගැනීම.
- (ඈ) මෙහෙයුම් පාලනය
- (i) ඉන්වොයිස් කිරීමේ දී ප්‍රමාදයන් සිදු වීම සහ ඒ සම්බන්ධයෙන් වරින් වර සමාලෝචනයන් සිදු නොකිරීම.
  - (ii) ණයගැති හා ණයහිමි උප ලේඛන හා පොදු ලෙජරය වරින් වර සැසඳීම් සිදු නොකිරීම.
  - (iii) මාසික වැටුප් සාරාංශ පරීක්ෂා කරන නිලධාරියා සහ අනුමත කරන නිලධාරියා විසින් අත්සන් යොදා නොතිබීම.
  - (iv) ඇතැම් සේවකයින් විසින් වැටුප් පත්‍රිකා හා දීමනා ලේඛනවල අත්සන් කර නොතිබීම.
  - (v) බලපත්‍රලාභී නිෂ්පාදකයින්ගේ තොරතුරු යාවත්කාලීනව පවත්වා නොගැනීම.
- (ඉ) ස්ථාවර වත්කම් පාලනය.
- (i) ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය තුළ එක් එක් වත්කම සඳහා හඳුනාගැනීමේ අංකයක් සහ එක් එක් වත්කම ස්ථාපිත කර ඇති අංශය සටහන් නොකිරීම.
  - (ii) ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය සහ ස්ථාවර වත්කම් පිළිබඳ පරිගණක පද්ධතිය සැසඳීම් නොකිරීම හේතුවෙන් වත්කම් වටිනාකම්වල වෙනස්කම් පැවතීම, ඇතැම් වත්කම් ලේඛනයෙහි ද ඇතැම් වත්කම් පද්ධතියෙහිද සටහන් නොවීම.
- (ඊ) වාහන පාලනය.
- (i) වාහනය පිළිබඳ සම්පූර්ණ විස්තර ඇතුළත් කර වාහන භාර නිලධාරියා විසින් නම සහ දිනය යොදා ලොග් සටහන් පොත් වල අත්සන් නොකිරීම.
  - (ii) ආයුධ හා අමතර උපකරණ පිළිබඳ තොරතුරු, ටයර් යොදන අවස්ථාවේදී වාහනයේ මීටරයේ අගය, වාහන බලපත්‍ර ලබාගැනීම පිළිබඳ තොරතුරු ලොග් පොතෙහි සටහන් නොකිරීම.
  - (iii) ටයර් යෙදීම්, ටයර් යෙදීම් යටතේ දක්වනවා වෙනුවට අළුත්වැඩියා වියදම් ලෙස ලොග් පොතෙහි සටහන් කිරීම.
  - (iv) ලොග් පොත්වල සඳහන් අළුත්වැඩියා වියදම් සහ ලෙජරයේ අළුත්වැඩියා වියදම් අතර වෙනස්කම් පැවතීම හා ඒ සම්බන්ධයෙන් අධීක්ෂණයක් සිදු නොකිරීම.
  - (v) වාහන වල දැවෙන ඉන්ධන ප්‍රමාණය පිළිබඳව වරින් වර පරීක්ෂා නොකිරීම.